

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Gelezen in...

Redactie

Citation

Gelezen in.... (1997). Gelezen in.... *Bestuurskundige Berichten*, 12(4), 27-28. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234095>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234095>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

was gericht op het verminderen van het aantal ambtenaren door middel van privatisering en vacaturestops.

Vele zaken op het gebied van het personeelsbeleid zijn gedecentraliseerd. Zo regelt ieder departement bijvoorbeeld zelf de personeelsvoorziening. Sinds de efficiency-operaties worden leegstaande vacatures zoveel mogelijk intern vervuld. Hierbij worden vacatures niet alleen binnen de desbetreffende dienst bekend gemaakt, maar ook bij andere departementen. Pas wanneer dit niet lukt gaat men op de 'externe' arbeidsmarkt kijken voor geschikte kandidaten. Ondanks dit beleid laten cijfers uit 1995 zien dat de interne mobiliteit niet groot is: het aantal van 639 ambtenaren die van departement wisselden tegen het aantal van 6567 'nieuwkomers'. [2]

Het verminderen van de arbeidskosten werd niet alleen bewerkstelligd door middel van het afslanken van het personeelsbestand, maar ook door een matiging in de lonen. Vóór 1993 werden de salarisonderhandelingen gevoerd door de minister van Binnenlandse Zaken en de vakbonden. Nu is ook dit onderdeel gedecentraliseerd. De verschillende sectoren zijn hier; de rijksoverheid, de provincies, de gemeenten, defensie, politie, onderwijs en de waterschappen. Vanaf 1959 volgden de ambtenaren het trendsysteem, waarbij hun salarissen de ontwikkelingen volgden in de private sector. Van deze automatische koppeling is echter geen sprake meer. Wel is in 1988 de mogelijkheid ingevoerd tot beloningsdifferentiatie. Hiermee wil de overheid voor 'moeilijk verkrijgbaar' personeel een baan bij de organisatie aantrekkelijker maken.

Ook de rechtspositie van de ambtenaar is onderdeel van de discussie rondom de omvang van de overheid. De overheid heeft te maken met hoge kosten van wachtgeldregelingen voor overtollig personeel. Om deze kosten te beperken zou de overheid goede mogelijkheden moeten hebben tot herplaatsing van personeel. Om de mobiliteit te bevorderen

worden de hoge ambtenaren dan ook niet meer voor een bepaalde functie aangenomen, maar in algemene dienst. Naast deze ontwikkeling is ook een groter gebruik van deeltijd- of tijdelijke arbeidsovereenkomsten zichtbaar.

Ook het terrein van opleidingen heeft te maken gekregen met de drang naar privatisering. In 1992 werd het Rijksopleidingsinstituut geprivatiseerd. Hiermee werd de centrale coördinatie van opleidingen losgelaten. De departementen zijn vrij om zelf te bepalen wat zij aan opleidingen uit wil geven. Er zijn dan ook grote verschillen in opleidingsuitgaven tussen de ministeries onderling. Zo geeft het ministerie van Sociale Zaken vier keer meer uit dan het ministerie van Algemene Zaken.

De bovenstaande korte schets van het personeelsbeleid laat zien dat personeelsmanagement bij de rijksoverheid een nieuwe weg is ingeslagen. Met de reeds doorgevoerde veranderingen is echter nog steeds geen antwoord gegeven op de vraag wat nu een juiste omvang is van het ambtanarenapparaat. Het antwoord is echter ook niet gemakkelijk te geven. Moet er alleen gekeken worden naar de efficiency (reducering arbeidskosten) of is een nieuwe discussie over de inhoud van het takenpakket nodig?

[1] G. Kreffer en H.C. Wagenaar, 'Personeel, markt en rechtstaat'in: A.J.G.M. Bekke, J.L.M. Hakvoort en J.M. de Heer (eds.) 'Departementen in Beweging', Den Haag, 1994, p.155

[2] F.M. van der Meer, G.S.A. Dijkstra en R.J. Roborgh, 'The Dutch civil service system', Leiden, 1997, p.19

C. Behr
Student Bestuurskunde in Leiden.

Gelezen in...

Nijenrode Management Review

Elke goede business school heeft zijn eigen managementblad dus kon Nijenrode niet achter blijven. Het verschijnt net als de Harvard Business Review zes keer per jaar en waarschijnlijk proberen ze in Breukelen uitgebreid gekeken naar hun prestigieuze collega universiteit. Uiteraard is het blad meer gericht op het bedrijfsleven dan op de overheid, maar er staan zeker van tijd tot tijd interessante artikelen in.

Nr 4: Mei/Juni 1997

Von Krogh en Roos besteden aandacht aan op het lerend vermogen van organisaties. Zij vinden dat taal het voertuig is van kennisontwikkeling. Hoe meer tijd en geld worden besteed aan het ontwikkelen van begrippen en uitdrukkingen, hoe 'rijker' de onderneming is in termen van kennis.

In hetzelfde nummer besteed Van den Berghe uitgebreid aandacht aan de verankering van ondernemingen in Nederland. Hoe kan het dat de Nederlandse overheid veel succesvoller is in het vasthouden van beslissingscentra van bedrijven dan de Belgische overheid.

Verder nog aandacht voor strategische allianties en de leiderschap in organisaties, volgens de auteur ontwikkelen organisaties een sociale praktijk die de leider creëert.

Overheidsmanagement

Een tijdschrift dat 11 keer per jaar verschijnt en zich richt op de aandachtsgebieden informatica, personeel en organisatie binnen de lagere en de rijksoverheid.

September 1997

Een groot artikel over de prestatie meting bij de Nederlandse overheden? Welke normen worden er gehanteerd en aanbevelingen voor verbetering. Als basis diende het studierapport 'Doelmatigheid en normen' van het platform doelmatigheid dat door het NIVRA en het ministerie van Financiën is ingesteld.

Nauw aansluitend bij het bovenstaande artikel is het stuk over beleidsevaluatie in de provincie. Belangrijkste stelling is dat de provincie niet alleen een inhaalslag kan maken ten opzichte van de andere twee overheidslagen, maar ook kan leren en gebruikmaken van de bij het Rijk en de gemeenten gegroeide praktijk.

Verder nog de information society en ondernemingsraden bij de overheid.

Mens & Maatschappij

Mens & Maatschappij is een driemaandelijkse tijdschrift voor sociale wetenschappen, waarin veel maatschappelijke problemen aan de orde komen.

Nr 3, 1997

In dit nummer onder andere de invloed van leeftijd, welvaart, sociale zekerheid en religieuze opvoeding op kerkbezoek en christelijke geloof in West-Europa. Het probleem ligt niet zo simpel als het lijkt. Ten tweede aandacht voor de cognitieve mobilisatie en sophistication van de burger. In normaal Nederlands hoe staat het met de politieke belangstelling van de bevolking. De conclusie gaat tegen de algemeen aanvaarde stelling dat deze afneemt in. Ook een artikel over de ontwikkelingen in de opbrengsten van diploma's op de arbeidsmarkt: heeft studeren eigenlijk nog wel zin? Bijna in aansluiting hierop verslag van een onderzoek naar de arbeidsmarktpositie van sociologen.

International Journal of Conflict Management

Dit Engelstalige tijdschrift verschijnt vier keer per jaar er behandelt min of meer alles wat met conflicten te maken: case studies, simulaties etc.

Nr 2, 1997

In dit nummer onder andere aandacht voor een Japans experiment, waarbij een onredelijk verzoek vriendelijk of onvriendelijk wordt gevraagd en de student (ook in Japan zijn wij favoriete proefkonijnen) moest of wel onmiddellijk reageren of mocht wat langer nadenken. Een interessant artikel bespreekt de wenselijkheid van onderhandelaars om inzicht te hebben in elkaanders voorkeuren, als dit aanwezig is, wordt de uiteindelijke uitkomst van de onderhandeling voor beide partijen beter. En verder nog een uitgebreid onderzoek naar klagen in organisaties.

International Political Science Review

Dit politicologisch wetenschappelijk tijdschrift verschijnt vier keer per jaar en bestrijkt een zeer breed gebied aan onderwerpen.

Nr 3, 1997

In dit nummer: een vergelijking tussen federale en eenheidsstaten; een vergelijking van het presidentiële met het parlementaire stelsel; heel interessant gezien het feit dat het polder-

model de hemel wordt in geprezen een vergelijking tussen het op conflict en op concensus gerichte model; een artikel over het kiezen van het kiesstelsel (geen enkele is echt ideaal).

European Sociological Review

Een echt Europees sociologisch wetenschappelijk blad dat slechts drie keer per jaar verschijnt en een zeer grote verscheidenheid aan onderwerpen kent.

Nr 2, 1997

In het tweede nummer van het jaar onder andere een verlsga van een Nederlands onderzoek naar verschillen tussen generaties. Verder een onderzoek in Frankrijk naar het verband tussen afkomst en bestemming. Volgens de onderzoeker is het patroon van sociale mobiliteit in Frankrijk de afgelopen vijftig jaar (!!!) praktisch niet veranderd! In Noorwegen werd voor dit onderzoek gedaan naar beloning en gender. De verschillen blijken binnen dezelfde functie en organisatie mee te vallen; het verschil ligt aan het beroep niet zo zeer een scheiding in de maatschappij en dat binnen een beroep de verschillen ook klein zijn.

Comparative education

Opnieuw een tijdschrift dat slechts drie keer per jaar verschijnt (en toch nog £ 68,- kost!!). Het is een internationaal vergelijkend tijdschrift dat zich richt op het onderwijs en alle trends en problemen die hieraan verbonden zijn.

Nr 2, 1997

Dit speciale nummer is geheel gewijd aan een zeer actueel probleem. Het onderwijs in Hong Kong. Het onderwijs aldaar zal ingrijpende wijzigingen ondergaan ten gevolge van de overgang van de soevereiniteit van Engeland naar China.

In het artikel van Mark Bray wordt eigenlijk vooral Hong Kong als interessante case naar voren gebracht. Iedereen moet goed op letten op wat voor interessante dingen hier gaan gebeuren. Het artikel van Adamson & Auyeung Lai gaat in op een concreet probleem. Hoe moet het met de taal: Chinees of Engels of een combinatie van beide. Als Engels niet dé taal wordt, zullen de rijkere hun kinderen waarschijnlijk op (privé) scholen plaatsen waar Engels wel de eerste taal is. In een stuk van Jason Tan wordt Hong Kong vergeleken met Singapore. Volgens Tan zijn beide landen goed vergelijkbaar en biedt Singapore inzicht in de waarschijnlijkheid dat het één land, twee systemen concept slaagt.

Economy and Society

Zoals de titel al aangeeft richt dit kwartaalblad zich op de economische kant van de samenleving.

Nr. 3, 1997

Bijzonder boeiend is de bijdrage van Gülalp over de Islamitsche en westerse sociale theorieën. Verder aandacht voor een nieuw paradigma voor economische analyse.

Agenda

19 februari: Landelijke onderzoeksdag in Rotterdam

16 april: De Landelijke Bestuurskunde Dag. Deze zal dit jaar in Enschede worden gehouden.

23 april: De Informatiedag Bestuurskundige en Arbeidsmarktdag 1997.
